

**МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ
РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ**

Федеральное государственное автономное образовательное учреждение
высшего образования
«Национальный исследовательский
Нижегородский государственный университет им. Н.И. Лобачевского»

**ДВУХАФФИКСНЫЙ (ПРИТЯЖАТЕЛЬНЫЙ) ИЗАФЕТ
В ТУРЕЦКОМ ЯЗЫКЕ**

Учебно-методическое пособие

Рекомендовано методической комиссией ИМОМИ для студентов ННГУ,
обучающихся по направлениям подготовки: 43.03.02 «Туризм», 41.03.01
«Зарубежное регионоведение», 41.03.05 «Международные отношения»

Нижегород

2021

УДК 811.512.161
ББК 81.2 Тур 923

ДВУХАФФИКСНЫЙ (ПРИТЯЖАТЕЛЬНЫЙ) ИЗАФЕТ В ТУРЕЦКОМ ЯЗЫКЕ. Составители: Абидулин А.М., Аюпова Н.И.: Учебно-методическое пособие. – Нижний Новгород: Нижегородский госуниверситет, 2021. – 38 с.

Рецензенты: кандидат исторических наук **Ю.Е. Вершинина**

Настоящее учебно-методическое пособие включает в себя изложение основных теоретических сведений о двухаффиксном (притяжательном) изафете: понятие, образование и перевод. Двухаффиксный изафет рассматривается с падежами (местным, исходным, направительным, винительным), послелогом *ile* и аффиксами сказуемости и принадлежности. На каждое грамматическое явление, связанное с представленной темой, даются разнообразные по форме и содержанию практические упражнения: на подстановку, перевод, нахождения соответствия, заполнения пропусков и тд. Задания выстроены по принципу от простого к сложному. В рамках заданной темы отрабатываются такие грамматические явления, как выпадение узкого гласного в слове, озвончение на конце слова, аффиксы принадлежности и сказуемости, послелог *ile*. В качестве итогового закрепления предлагаются тексты и диалоги, в которых необходимо заполнить пропуски с помощью аффиксов притяжательного изафета. Данный практикум может быть использован в рамках таких дисциплин, как «Иностранный язык второй: начальный уровень (турецкий язык)» и «Иностранный язык второй (турецкий язык)».

Учебное пособие предназначено для студентов, обучающихся по направлениям подготовки 43.03.02 «Туризм», 41.03.01 «Зарубежное регионоведение», 41.03.05 «Международные отношения».

Ответственный за выпуск:

председатель методической комиссии Института международных отношений и мировой истории ННГУ к. и. н., доцент С.В. Бушуева

УДК 811.512.161
ББК 81.2 Тур 923

© Нижегородский государственный университет им. Н.И. Лобачевского, 2021

Оглавление

ВВЕДЕНИЕ.....	4
ЧТО ТАКОЕ ИЗАФЕТ?.....	6
I. ДВУХАФФИКСНЫЙ (ПРИТЯЖАТЕЛЬНЫЙ) ИЗАФЕТ: ПОНЯТИЕ, ОБРАЗОВАНИЕ, ПЕРЕВОД.....	7
ALIŞTIRMALAR.....	8
II. УПОТРЕБЛЕНИЕ ДВУХАФФИКСНОГО ИЗАФЕТА С ПАДЕЖАМИ.....	18
ALIŞTIRMALAR.....	18
III. ДВУХАФФИКСНЫЙ ИЗАФЕТ И ПОСЛЕЛОГ İLE.....	22
ALIŞTIRMALAR.....	24
IV. УПОТРЕБЛЕНИЕ ДВУХАФФИКСНОГО ИЗАФЕТА С АФФИКСАМИ СКАЗУЕМОСТИ.....	25
ALIŞTIRMALAR.....	26
V. TEKRARLAMA.....	27
SEVAR ANANTARLARI.....	30
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ.....	37

ВВЕДЕНИЕ

Настоящее учебно-методическое пособие по турецкому языку предназначено для студентов Института международных отношений и мировой истории, обучающихся по направлениям подготовки 43.03.02 «Туризм», 41.03.01 «Зарубежное регионоведение», 41.03.05 «Международные отношения».

Пособие составлено в соответствии с программой курса турецкого языка для высшего учебного заведения, носит дополняющий характер и предлагает к изучению двуаффиксный (притяжательный) изафет турецкого языка, вызывающий трудности у студентов при освоении языка.

Пособие включает в себя изложение в доступной форме на русском языке основных теоретических сведений о двуаффиксном (притяжательном) изафете и разнообразные по форме и содержанию практические упражнения. Задания выстроены по принципу от простого к сложному. Учебно-методическое пособие способствует формированию навыков построения изафетной конструкции с различными грамматическими явлениями турецкого языка для последующего письменного и устного общения в профессиональной сфере.

Основная цель пособия состоит в формировании навыка правильного употребления двуаффиксного изафета в турецком языке, а также в систематизировании и совершенствовании таких грамматических тем, как выпадение узкого гласного в слове, озвончение на конце слова, аффиксы принадлежности и сказуемости, употребление послелога *ile*, падежей (местный, исходный, направительный, винительный).

Содержание изложенного грамматического материала соответствует требованиям типовой программы для неязыковых вузов. Наличие ключей для самопроверки ко всем упражнениям позволяет использовать учебно-

методическое пособие не только для аудиторной, но и для самостоятельной работы.

ЧТО ТАКОЕ ИЗАФЕТ?

Изафетами в турецком языке называются определительные сочетания двух существительных, одно из которых выступает в роли главного слова, или *определения* (tamlayan, belirtilen), а другое – зависимого, или *определяемого* (tamlanan, belirten).

Изафеты могут быть *притяжательные (двухаффиксные)*, *относительные (одноаффиксные)* и *качественные (безаффиксные)*.

I. ДВУХАФФИКСНЫЙ (ПРИТЯЖАТЕЛЬНЫЙ) ИЗАФЕТ: ПОНЯТИЕ, ОБРАЗОВАНИЕ, ПЕРЕВОД (Belirtili Ad Tamlaması)

Двухаффиксный изафет является определительным словосочетанием, выражающим принадлежность («дом мамы», «дверь аудитории»).

Образование: к имени существительному, выступающему в качестве определения (зависимого слова), присоединяется аффикс родительного падежа **-(n)In** (**-in, -ın, -un, -ün, -nın, -nün, -nun, -nün**), а к имени существительному, выполняющему функцию определяемого (главное слово), присоединяется аффикс принадлежности **-(s)I** (**-i, -ı, -u, -ü, -si, -sı, -su, -sü**). Выбор аффикса зависит от последнего гласного основы. При этом определение и определяемое нужно поменять местами.

Например: книга студента. Сначала мы переводим слово «студент», ставим его в родительный падеж с помощью аффикса **-(n)In**. Затем следует слово «книга», к которому добавляем аффикс принадлежности 3 лица единственного числа **-(s)I**.

Örnek: Öğrencinin kitabı   книга студента

Основа определяемого							
На согласный				На гласный			
Последняя гласная основы							
a, ı	e, i	o, u	ö, ü	a, ı	e, i	o, u	ö, ü
-ın	-in	-un	-ün	-nın	-nün	-nun	-nün

Основа определения							
На согласный				На гласный			
Последняя гласная основы							
a, ı	e, i	o, u	ö, ü	a, ı	e, i	o, u	ö, ü
-ı	-i	-u	-ü	-sı	-sı	-su	-sü

Örnekler:

Annem**in** evi дом моей мамы

Sınıf**ın** kapısı дверь аудитории

Bü**ğ**ün ay**ın** kaç**ı**?

Какое сегодня число?

Türkiye'**nin** başkent**i** Ankara'dır.

Столица Турции – Анкара.

İstanbul'**un** havası çok kirli.

Воздух Стамбула очень загрязненный.

Перевод: На русский язык двуаффиксный изафет нужно переводить, начиная с определяемого, т.е. главного слова.

ВАЖНО!!!! Каждый из компонентов притяжательного изафета может иметь при себе определение.

Bu büyük odanın açık penceresi *открытое* окно этой *большой* комнаты

ИСКЛЮЧЕНИЯ: При образовании падежных форм и форм принадлежности основа слов «ne» (что) и «su» (вода) изменяется, присоединяя конечный «y».

Su**y**un rengi цвет воды

ALİŞTİRMALAR

1. Дайте ответ на вопрос “Bu ..... kimin?”, поставив необходимый аффикс родительного падежа. Переведите на русский язык.

1. Bu defter kimin?	Doktor un .
2. Bu kitaplar kimin?	Asker..... .
3. Bu gömlek kimin?	Memur..... .
4. Şu çanta kimin?	Polis..... .

5. Bu cüzdan kimin?	Şoför..... .
6. Şu ceketler kimin?	Kadın..... .
7. Bu şapka kimin?	Özgür..... .
8. Şu ev kimin?	Gökay..... .
9. Bu pantolon kimin?	Fatoş..... .
10. Bu sınıf kimin?	Özlem..... .

2. Дайте ответ на вопрос “Bu ..... kimin/neyin/nerenin?” , поставив необходимый аффикс родительного падежа.

!!!Обратите внимание на слова-исключения, заимствованные из арабского языка. Переведите на русский язык.

1. Bu adres <i>nerenin</i> ?	Terminal <u>in</u> .
2. Bu kordon <i>neyin</i> ?	Saat..... .
3. Şu numara <i>neyin</i> ?	Bandrol..... .
4. Bu damar <i>neyin</i> ?	Kalp..... .
5. Bu numara <i>nerenin</i> ?	Santral..... .

3. Дайте ответ на вопрос “Bu ..... kimin/neyin/nerenin?” , поставив необходимый аффикс родительного падежа. Переведите на русский язык.

!!!Обратите внимание на озвончение на конце слова: p→b, ç→c, t→d, k→ğ, nk→ng

1. Bu yaprak <i>neyin</i> ?	Ağaç <u>cin</u> .
2. Bu biberon kimin?	Bebek..... .
3. Şu kapak <i>neyin</i> ?	Dolap..... .
4. O bisiklet kimin?	Çocuk..... .
5. Bu şişe <i>neyin</i> ?	İlaç..... .
6. Şu anahtar <i>neyin</i> ?	Kilit..... .
7. O kutu <i>neyin</i> ?	Çorap..... .
8. Bu kapı <i>nerenin</i> ?	Mutfak..... .
9. Bu ifade kimin?	Şahit..... .

10. Bu resim kimin? Zeynep..... .
 11. Şu ayakkabılar kimin? Aytaç..... .
 12. O fotoğraf nerenin? Uşak..... .

4. Дайте ответ на вопрос “Bu ..... kimin?”, поставив необходимый аффикс родительного падежа. Переведите на русский язык.

1. Bu silgi kimin? Öğrencinin .
 2. Şu saat kimin? Sporcu..... .
 3. Bu bardaklar kimin? Çaycı..... .
 4. Bu gözlük kimin? Gözlükçü..... .
 5. Bu bahçe kimin? Komşu..... .
 6. Şu etek kimin? Şule..... .
 7. O çakmak kimin? Bora..... .
 8. Şu araba kimin? Remzi..... .
 9. Bu dolap kimin? Duygu..... .
 10. O oda kimin? Öykü..... .
 11. Şu bilgisayar kimin? Hakkı..... .

5. Дайте ответ на вопрос “Bu ..... kimin/neyin/nerenin?”, используя аффикс родительного падежа. Переведите на русский язык.

!!!Обратите внимание на выпадение узкого гласного в слове.

1. Bu resim neyin? Bey(i)nin .
 2. Şu harita nerenin? Şehir..... .
 3. O çerçeve neyin? Resim..... .
 4. Bu koku neyin? Ağız..... .
 5. Şu röntgen neyin? Burun..... .

6. Заполнив пропуски в вопросе, дайте ответ в формате да/нет, как показано в образце. Переведите на русский язык.

1. Bu kitap Turgay’ın mı?
 Evet, Turgay’ın .

Hayır, **Turgay'ın** değil, Fatma'**nın** .

2. Bu saat öğretmen..... mı?

Evet, ...

Hayır, ... değil, müdür..... .

3. Şu defter çocuk..... mu?

Evet, ...

Hayır, ... değil, ... nine .

4. Bu araba şoför..... mü?

Evet, ...

Hayır, ... değil, patron..... .

5. Şu anahtar salon..... mu?

Evet, ...

Hayır, ... değil, oda..... .

6. Şu havuz üniversite..... mi?

Evet, ...

Hayır, ... değil, şehir..... .

7. Bu kalem Ufuk..... mu?

Evet, ...

Hayır, ... değil, Murat..... .

7. Образуйте два фикснй изафет. Переведите на русский язык.

1. Öğretmen**in** kardeşi

2. Doktor..... baba.....

3. Köy..... yol.....

4. Okul..... bahçe.....

5. Bilgisayar..... marka.....

6. Sınıf..... kapı.....

7. Otobüs..... şoför.....

8. Şoför..... şapka.....

9. Polis..... elbise.....

10. Ev..... ön.....

8. Образуйте двааффиксный изафет.

!!!Обратите внимание на то, что имя собственное отделяется от аффикса апострофом.

1. Ahmet'in evi
2. Hakan..... defter.....
3. Haluk..... otomobil.....
4. Murat..... bavul.....
5. Şefik..... arkadaş.....
6. Aytaç..... göz.....

9. Образуйте двааффиксный изафет. Переведите на русский язык.

!!! Обратите внимание на слова-исключения, заимствованные из арабского языка.

1. İstikbalin garantisi
2. Terminal..... giriş.....
3. Bandrol..... numara.....
4. Alkol..... zararlar.....
5. Santral..... kapasite.....
6. Seyahat..... tarih.....
7. Saat..... cam.....
8. Kalp..... durum.....

10. Образуйте двааффиксный изафет. Переведите на русский язык.

1. Banyonun kapısı
2. Oda..... pencere.....
3. Dünya..... çevre.....
4. Ankara..... hava.....
5. Ütü..... fiş.....
6. Sandalye..... renk
7. Korku..... kaynak.....
8. Kolye..... sahip.....
9. Uyku..... süre.....
10. Dayı..... araba.....
11. Örtü..... kenar.....
12. Şişe..... kapak.....
13. Radyo..... düğme.....
14. Koku..... marka.....
15. Pardösü..... model.....
16. Para..... güç.....
17. Dadı..... adres.....
18. Öğrenci..... karne.....
19. Araba..... plaka.....
20. Şarkı..... sözler.....

11. Образуйте дваффиксный изафет. Переведите на русский язык.

!!!Обратите внимание на озвончение на конце слова: p→b, ç→c, t→d, k→ğ, nk→ng

1. Sokak <u>ğın</u> başı	11. İlaç..... para.....
2. Biftek..... koku.....	12. Kitap..... kapak.....
3. Peruk..... fiyat.....	13. Yatak..... alt.....
4. Hesap..... sonuç.....	14. Ketçap..... marka.....
5. Şahit..... ifade.....	15. Matkap..... kutu.....
6. Çekiç..... yer.....	16. Kebap..... ad.....
7. Öğüt..... en güzel.....	17. Kağıt..... renk.....
8. Vücut..... parçalar.....	18. Damat..... pantolon.....
9. Kılıç..... sap.....	19. Ahbap..... adres.....
10. Araç..... sahip.....	20. Şarap..... tat.....

12. Образуйте дваффиксный изафет. Переведите на русский язык.

!!!Обратите внимание на озвончение на конце слова: p→b, ç→c, t→d, k→ğ, nk→ng

1. Kazan <u>çın</u> dökümü	7. İnanç..... zafer.....
2. Renk..... ton.....	8. Bilinç..... kayıp.....
3. Yurt..... müdür.....	9. Pirinç..... kilo.....
4. Vinç..... operatör.....	10. Borç..... sahip.....
5. Övilnç..... sebep.....	11. Direnç..... sonuç.....
6. Kıvanç..... en güzel.....	12. Dert..... ilaç.....

13. Образуйте дваффиксный изафет. Переведите на русский язык.

!!!Обратите внимание на то, что в заимствованных словах озвончение НЕ происходит.

1. Kravat <u>ın</u> renk <u>gi</u>	4. Davet..... tarih.....
2. Surat..... şekil.....	5. Omlet..... tarif.....
3. Ceket..... model.....	6. Hayat..... başlangıç.....

7. Sanat..... usta.....

9. Memleket..... hal.....

8. Atlet..... fiyat.....

10. Nöbet..... saat.....

14. Образуйте дваффиксный изафет. Переведите на русский язык.

!!!Обратите внимание на то, что в заимствованных и односложных словах озвончение НЕ происходит.

1. Saçın modeli

8. Bot..... bağcıık.....

2. Kot..... fiyat.....

9. Maç..... hakem.....

3. Yat..... sahip.....

10. Süt..... yarar.....

4. Suç..... nitelik.....

11. Tip..... bir.....

5. Tüp..... iç.....

12. Top..... sahip.....

6. At..... yele.....

13. İp..... uç.....

7. Sepet..... sap.....

14. Bulut..... renk.....

15. Образуйте дваффиксный изафет. Переведите на русский язык.

!!!Обратите внимание на озвончение на конце слова: p→b, ç→c, t→d, k→ğ, nk→ng

1. Serpbin içi

6. Stat..... yer.....

2. Taç..... sahip.....

7. Kap..... iç.....

3. Grup..... lider.....

8. Ut..... ses.....

4. Grip..... sebep.....

9. Tat..... kaynak.....

5. Klip..... konu.....

10. Uç..... numara.....

16. Образуйте дваффиксный изафет. Переведите на русский язык.

!!!Обратите внимание на выпадение узкого гласного в слове.

1. Oğ(ʈ)lun adı

6. Şehir..... güney.....

2. Alın..... üst.....

7. Karın..... iç.....

3. Omuz..... hiza.....

8. Ağız..... biçim.....

4. Burun..... işlev.....

9. Beyin..... harita.....

5. İsim..... anlam.....

10. Vakit..... değer.....

17. Образуйте дваффиксный изафет. Переведите на русский язык.

!!!Обратите внимание на озвончение на конце слова: p→b, ç→c, t→d, k→ğ, nk→ng

!!!Обратите внимание на то, что в заимствованных и односложных словах озвончение НЕ происходит, а также в словах-исключениях.

1. Top <u>un</u> rengi	11. Memleket..... yol.....
2. Gemi..... kaptan.....	12. Saç..... uzunluk.....
3. Çorap..... fiyat.....	13. Tüp..... para.....
4. İlaç..... kutu.....	14. Göz..... ön.....
5. Kardeş..... ad.....	15. Pantolon..... kemer.....
6. Yurt..... adres.....	16. Boyun..... arka.....
7. Ödev..... konu.....	17. Saat..... kordon.....
8. Resim..... yer.....	18. İsim..... ilk harf.....
9. Su..... ses.....	19. Ayna..... ön.....
10. Kalp..... ayna.....	20. İlhan..... baba.....

18. Образуйте от выделенного слова множественное число, сохранив при этом дваффиксный изафет. Переведите на русский язык.

1. Çocuğun *gözlüğü* var.

Çocuğun *gözlükleri* var.

2. Ayşe'nin *pantolonu* ne renk?

.....

3. Murat'ın *oğlu* ne iş yapıyor?

.....

4. Öğrencinin *sözlüğü* nerede?

.....

5. Mine'nin *saçı* siyah.

.....

6. Şule'nin *sınıfı* büyük.

.....

7. Öğretmenin *kitabı* çantada.

.....

8. Mehmet'in *ablası* ne iş yapıyor?

.....

9. Sercan'ın *doktoru* bu hastanede çalışıyor.

.....

10. Sevda'nın *ilacı* çok pahalı.

.....

11. Orhan'ın *arkadaşı* yabancı mı?

.....

12. Mert'in *eli* kirli değil.

.....

13. Komşunun *köpeği* çok akıllı.

.....

14. Erdoğan'ın *çocuğu* çok büyük.

.....

19. Заполните пропуски с помощью аффиксов принадлежности и двухаффиксного изафета. Переведите на русский язык.

1. Benim annem min adı Ayşe.

2. Senin baba..... araba..... var mı?

3. Sizin ev..... bahçe..... güzel mi?

4. Onun okul..... adres..... yok.

5. Bizim kravat..... renk..... yeşil.

6. Onların araba..... marka..... ne?

7. Benim teyze..... koca..... doktor.

8. Senin kitap..... kapak..... yırtık.

9. Bizim komşu..... köpek..... var.

10. Sizin çanta..... renk..... ne?

11. Onun telefon..... numara..... kaç?

12. Onların ev..... balkon..... yok.
13. Benim şişe..... ağız..... kırık.
14. Onun bardak..... iç..... kirli.
15. Bizim öğretmen..... ad..... Yasemin.
16. Sizin doktor..... muayenehane..... nerede?
17. Senin tez..... konu..... ne?
18. Senin ev..... adres..... ne?
19. Onun kompozisyon..... başlık..... yok.
20. Senin araba..... benzin..... var mı?

20. Образуйте двухффиксный изафет. Переведите на русский язык.

1. Mehmet'in babası ne iş yapıyor?
2. Fatma..... komşu..... Ankaralı.
3. Cenk..... araba..... yok.
4. Meral..... ev..... nerede?
5. Birgül..... bilgisayar..... var.
6. Çağrı..... adres..... burada.
7. Kürşat..... öğretmen..... kim?
8. Özcan..... ev..... nasıl?
9. Alper..... baba..... bu okulda çalışıyor.
10. Başbakan..... gömlek..... mavi.

II. УПОТРЕБЛЕНИЕ ДВУХАФФИКСНОГО ИЗАФЕТА С ПАДЕЖАМИ

Если за аффиксом принадлежности, оканчивающимся на гласную, следует аффикс падежа, то появляется соединительная согласная **-n**:

Öğrencinin defteri+ n + de kalem var. В тетради студенты лежит ручка.

Öğrencinin defteri+ n + e bakıyorum. Я смотрю на тетрадь студента.

Öğrencinin defteri+ n + den kalem aldı. Он (она) взял (а) ручку из тетради студента.

Öğrencinin defteri+ n + i görüyorum. Я вижу тетрадь студента.

ALİŞTIRMALAR

21. Заполните пропуски. Образуйте двухаффиксный изафет и поставьте его в Местный падеж (-da, -de, -ta, -te). Переведите на русский язык.

1. Şenay' in evi inde üç oda var.
2. Simge..... ev..... televizyon var mı?
3. Kaan..... araba..... teyp yok.
4. İleriş..... çanta..... kaç kitap var?
5. Ege..... bahçe..... çok kedi var.
6. Çocuklar Kutluay..... oda..... çalışıyorlar.
7. Kubilay..... araba..... klima var mı?
8. Ali Metehan..... şirket..... mi çalışıyor?
9. Yağmur..... firma..... çok sekreter var.
10. Öğrenci..... ödev..... hiç yanlış yok.
11. Serap müdür..... oda..... mı oturuyor?
12. Araba otel..... garaj..... duruyor.
13. Çocuk adam..... yatak..... yatıyor.
14. Ahmet çocuk..... oda..... uyuyor.
15. Turistler otel..... lobi..... dinleniyorlar.

22. Заполните пропуски. Образуйте дваффиксный изафет и поставьте его в Направительный падеж (-уа, -уе, -а, -е). Переведите на русский язык.

1. Ayşe Ali' nin çantasına bakıyor.
2. Siz öğretmen..... sandalye..... oturun.
3. Lütfen çocuk..... oda..... kimse girmesin!
4. Ben Ayhan'..... araba..... hiç binmedim.
5. Biz Suna..... resimler..... bakıyoruz.
6. Müdür öğretmen..... sınıf..... giriyor.
7. Sen Berk..... okul..... gittin mi?
8. Ben Metehan..... gülüş..... bayılıyorum.
9. Siz bu soruyu Zeki..... öğretmen..... sorun.
10. Dün yolda arkadaş..... baba..... rastladım.
11. Ege dün İleriş..... parti..... gitti.
12. Biz dün Kayahan..... arkadaş..... telefon ettik.

23. Заполните пропуски. Образуйте дваффиксный изафет и поставьте его в Винительный падеж (-(y)i, -(y)ı, -(y)u, -(y)ü). Переведите на русский язык.

1. Onlar Sabri' nin parasını çaldılar.
2. Kağan at..... resim..... çekti.
3. Ben bu kedi..... dert..... biliyorum.
4. Siz çocuklar..... hep..... mi davet ediyorsunuz?
5. Onlar Başbakan..... oğul..... çok seviyorlar.
6. Ayşe Murat..... kardeş..... tanıyor.
7. Görevli müdür..... oda..... temizliyor.
8. Ben Tarkan..... adres..... arıyorum.
9. Siz Can..... telefon..... nereden buldunuz?
10. Annem babam..... gömlek..... yıkamadı.
11. Şule Simge..... mektup..... okuyor.

12. İleriş Metehan..... numara..... deftere yazdı.
13. Kutluay Gülnur..... vazo..... kırdı.
14. Bazı anneler çocuklar..... ödev..... yapıyor.
15. Öğretmen öğrenciler..... kompozisyonlar..... kontrol ediyor.

24. Заполните пропуски. Образуйте дваффиксный изафет и поставьте его в Исходный падеж (-dan, -den, -tan, -ten). Переведите на русский язык.

1. Sen Çağrı' nın çantasından ne aldın?
2. Ben komşu..... köpek..... çok korkuyorum.
3. Özcan Okan..... parti..... ayrıldı.
4. Bakkal kasap..... araba..... indi.
5. Ben bu kitabı Çiğdem..... oda..... aldım.
6. Biz Selma..... arkadaşlar..... hoşlanmıyoruz.
7. Teyzem Hakan..... baba..... söz ediyor.
8. Bu ev Gökay..... ev..... daha büyük.
9. Ben de Silvia..... memleket..... geliyorum.
10. İlkur Kemal..... sınıf..... çıkmıyor.

25. Заполните пропуски. Образуйте дваффиксный изафет. При необходимости поставьте его в падеж (-DA, -DA, -(y)A, -(y)I). Переведите на русский язык.

1. Biz Orhan' ın arabasına binelim.
2. Sen Ceyhan..... ev..... ne zaman geldin?
3. Ben Öykü..... öğretmen..... söz etmiyorum.
4. Bu araba Hadi..... araba..... daha pahalı.
5. Ali, Eren..... yemekler..... bayılıyor.
6. Aydanur..... Kuşadası'nda bir yazlık..... var.
7. Biz Engin..... adres..... bilmiyoruz.
8. Siz bu çocuklar..... öğretmen..... tanıyor musunuz?
9. Hizmetçi bebek..... pantolon..... yıkadı.

10. Öğrenci..... çok ödev..... var.
11. Çocuk babası..... telefon..... oynuyor.
12. Tahsin..... ehliyet..... var mı?
13. Cumhuriyet..... ev..... bir bilgisayar var.
14. Arzu..... okul..... spor salonu var ır?
15. Sen Müğeler..... parti..... niçin gitmiyorsun?
16. Özgür..... hiç para..... yok.
17. Biz gelecek hafta komşumuz..... ev..... buluşacağız.
18. Murat teyzesi..... çocuklar..... bazen harçlık veriyor.
19. Ben bu kitabı o..... oda..... buldum.
20. Siz..... şemsiye..... var mı?
21. Sen..... cüzdan..... kaç lira var?
22. Ben..... iki çocuk..... var.

III. ДВУХАФФИКСНЫЙ ИЗАФЕТ И ПОСЛЕЛОГ İLE

Послелого - это служебные слова, которые стоят после того слова, к которому относятся.

Послелог ile

ПЕРЕВОД: Значение послелого ile может быть передано на русский язык предлогами *с* и *на*.

ОБРАЗОВАНИЕ: Послелог имеет формы отдельного ile и слитного написания **-la, -le, -yla, -yle**. При слитном написании послелого i- исчезает, подчиняясь закону гармонии гласных.

Послелог ile употребляется:

- После существительного, называющего вид транспортного средства:

Uçak (самолет) → uçak**la** (*на самолете*)

Araba (машина) → arabay**la** (*на машине*)

Tren (поезд) → tren**le** (*на поезде*)

Gemi (корабль) → gemi**yle** (*на корабле*)

Ben **trenle** geliyorum. Я приезжаю *на поезде*.

- В инструментальном значении:

Mustafa **kalemle** yazıyor. Мустафа пишет *ручкой*.

- В значении предлога с:

Seda **Mustafa'yla** konuşuyor. Седа разговаривает *с Мустафой*

- В роли союза **и** вместе со словом **beraber** (вместе):

Sercan **ile** Melek (**beraber**) parka gidiyorlar. Серджан **и** Мелек (**вместе**)
идут в парк.

Mektuplar**la** evrakları masaya koy. Клади письма **и** документы на стол.

- Послелог ile образует наречия:

Hız (скорость) → hız**la** (быстро)

Emrah hızla gidiyor. Эмрах быстро идет.

Послелог **ile** и аффиксы притяжательности

aile	ailem	ailemle	С моей семьей
koca	kocası	kocasıyla	С (ее) со своим мужем
araba	arabamız	arabamızla	На нашей машине
kardeş	kardeşiniz	kardeşinizle	С вашим братом

Послелог **ile** и местоимения

Kiminle? - С кем?			Kimlerle? - С кем?		
ben	sen	o	Biz	siz	onlar
Benimle (со мной)	Seninle (с тобой)	Onunla (с ним (ней))	Bizimle (с нами)	Sizinle (с вами)	Onlarla (с ними)
Bununla (с этим тем)		onunla (с тем)		şununla (с тем)	

Послелого **ile** требуют *следующие глаголы*:

İle beslenmek	питаться <i>чем-либо</i>
İle ilgilenmek	интересоваться <i>чем-либо</i>
İle uğraşmak	заниматься <i>чем-либо</i>
İle mektuplaşmak	переписываться <i>с кем-либо</i>
İle telefonlaşmak	созваниваться <i>с кем-либо</i>
İle vedalaşmak	прощаться <i>с кем-либо</i>
İle evlenmek	жениться <i>на ком-либо</i>
İle gurur duymak	гордиться <i>кем-либо</i>
İle sohbet etmek	беседовать <i>с кем-либо</i>
İle sözleşmek	договариваться <i>с кем-либо</i>
İle buluşmak	встречаться <i>с кем-либо</i>
İle geçinmek	ладить, обходиться <i>с кем-либо</i>
İle nişanlanmak	обручиться <i>с кем-либо</i> и тд.

26. Образуйте дваффиксный изафет. Затем поставьте послелог ile. Переведите на русский язык.

1. Ben Murat' **in** babasıyla konuşuyorum.
2. Yiğit İleriş..... kalem..... mektup yazıyor.
3. Fatoş Hanım Cavit..... abla..... görüştü.
4. Biz arkadaşımız..... araba..... eve gittik.
5. Şule Yusuf..... bardak..... çay içiyor.
6. Çocuk Hasan..... kedi..... oynuyor.
7. Ben dün Cemal..... öğretmen..... karşılaştım.
8. Siz geçen hafta Meral..... kardeş..... dans etmediniz mi?
9. Ali Erkan..... arkadaş..... kavga ediyor.
10. Geçen gün komşum..... kardeş..... yemeğe gittik.

IV. ДВУХАФФИКСНЫЙ ИЗАФЕТ И АФФИКСЫ СКАЗУЕМОСТИ

В турецком языке сказуемое всегда сочетается с подлежащим в числе и лице посредством аффиксов сказуемости. Выбор аффикса сказуемости зависит от последнего гласного основы слова, к которой он присоединяется:

Лицо	Последний гласный основы			
	a-ı	e-i	o-u	ö-ü
Ben (я)	-(y) ım	-(y) im	-(y) um	-(y) üm
Sen (ты)	- sin	- sin	- sun	- sün
O (он, она)	-(dir)	-(dir)	-(dur)	-(dür)
Biz (мы)	-(y) ız	-(y) iz	-(y) uz	-(y) üz
Siz (вы)	- sınız	- siniz	- sunuz	- sünüz
Onlar (они)	-(lar)	-(ler)	-(lar)	-(ler)

Если слово заканчивается на гласный, а аффикс сказуемости начинается с гласного (это характерно для 1-го лица единственного и множественного числа), появляется соединительная **-y-**.

*Ben öğrenci**y**ım.* Я студент.

*Biz öğrenci**y**ız.* Мы студенты.

27. Образуйте двухаффиксный изафет. Проставьте аффиксы сказуемости. Переведите на русский язык

1. Ben çaycı**nın** arkadaşı**yım**.
2. Siz Ercan..... öğretmen..... .
3. Biz Seyhun..... anne ve baba..... .
4. Biz Yeşim Hanım..... öğrenci..... .
5. O, Gönül..... doktor..... .
6. Onlar, Özcan..... dost..... .
7. Sen Kadir..... tek aşk..... .
8. Ben şu çocuk..... abla..... .

Утвердительно-отрицательная форма именного сказуемого образуется при помощи отрицательного слова **değil** (русская частица *не*), отрывающего аффиксы сказуемости от основы:

Ben öğrenci değilim.	Я не студент.
Sen öğrenci değilsin.	Ты не студент.
O öğrenci değil(dir).	Он (она) не студент(ка).
Biz öğrenci değiliz.	Мы не студенты.
Siz öğrenci değilsiniz.	Вы не студенты.
Onlar öğrenci değil(ler).	Они не студенты.

28. Образуйте предложения с утвердительно-отрицательной формой именного сказуемого. Переведите на русский язык

1. Biz gençlerin dostuyuz.

Biz gençlerin dostu değiliz.

2. Ben Cansu'nun babasıyım.

..... .

3. Siz Fahriye'nin kardeşisiniz.

..... .

4. Onlar Konsolos'un komşulan.

..... .

5. O, müdürün annesi.

..... .

6. Biz Berk'in ailesiyiz.

..... .

7. Ben Şule'nin nişanlısıyım.

..... .

V. TEKRARLAMA

29. Прочитайте текст. Заполните пропуски подходящими аффиксами. Переведите на русский язык.

Merhaba, ben..... ad..... Ali. Size (benim) aile..... anlatmak istiyorum. Aile..... benden başka dört kişi var: Anne....., baba....., abla....., ağabey..... . Biz Trabzon'da yaşıyoruz. Trabzon Türkiye..... kuzey..... güzel bir şehir.

Anne..... ad..... Hale. Anne..... boy..... uzun. Gözler..... mavi. Baba..... ad..... İhsan. Baba..... da anne..... gibi uzun boylu. Baba..... büyük..... var. Anne..... ve baba..... bir hastanede doktor olarak çalışıyorlar. Abla..... ad..... Güneş. Ağabey..... ad..... Seyhan. Onları çok seviyorum.

30. Ответьте на вопросы согласно прочитанному тексту.

1. Ali bize *nesini* anlatmak istiyor?

Ali bize ailesini anlatmak istiyor.

2. Ali..... aile..... kaç kişi var?

.....

3. Ali..... aile..... kimler var?

.....

4. Ali..... şehir..... ad..... ne?

.....

5. Trabzon Türkiye..... nere.....?

.....

6. Ali..... anne..... ad..... ne?

.....

7. Ali..... anne..... gözler..... ne renk?

.....

8. İhsan kimdir?

.....
9. Güneş kimdir?

.....
10. Seyhan kimdir?

31. Прочитайте текст. Заполните пропуски подходящими аффиксами. Переведите на русский язык.

Ben..... şehir..... ad..... İzmir. İzmir Türkiye..... üçüncü büyük şehir..... . Nüfus..... yaklaşık 4 milyondur.

İzmir..... kuzey..... Balıkesir, güney..... Aydın, doğu.....
Uşak, batı..... ise Ege Denizi bulunuyor.

Saat Kulesi ve Palniyeler İzmir..... simgeler..... Konak, Alsancak ve Karşıyaka bura..... üç önemli merkez..... .

Kemeraltı şehrimiz..... en kalabalık alışveriş merkez..... .
İç..... çok sayıda dükkan vardır. Bu dükkanlarda yiyecek, giyecek, süs eşyası, kitap, kısacası her şey bulunuyor.

32. Прочитайте диалог. Заполните пропуски подходящими аффиксами. Переведите на русский язык.

Gamze : Sana birkaç soru sormak istiyorum.

Ömer : Tabii sor.

Gamze : Yaş..... kaç?

Ömer : Yaş..... 19.

Gamze : Hangi üniversitede okuyorsun?

Ömer : Ankara Üniversite..... .

Gamze : Kız arkadaş..... var mı?

Ömer : Evet, var.

Gamze : Kız arkadaş..... yaş..... kaç?

Ömer : Kız arkadaş..... yaş..... 18.

Gamze : Araba..... var mı?

Ömer : Evet, var.

Gamze : Araba..... marka..... ne?

Ömer : Araba..... marka..... Şahin.

Gamze : Renk..... ne?

Ömer : Kırmızı.

CEVAP ANAHTARLARI

1.

2. Askerin	7. Özgür'ün
3. Memurun	8. Gökay'ın
4. Polisin	9. Fatoş'un
5. Şoförün	10. Özden'in
6. Kadının	

2.

2. Saatin	4. Kalbin
3. Bandrolün	5. Santralin

3.

2. Bebeğin	8. Mutfağın
3. Dolabın	9. Şahidin
4. Çocuğun	10. Mehmet'in
5. Ilacın	11. Aytaç'ın
6. Kilidin	12. Uşak'ın
7. Çorabın	

4.

2. Sporcunun	7. Remzi'nin
3. Çaycının	8. Duygu'nun
4. Gözlükçünün	9. Öykü'nün
5. Komşunun	10. Hakkı'nın
6. Bora'nın	

5.

2. Şehrin	4. Ağzın
3. Resmin	5. Burnun

6.

2. öğretmen / öğretmen / müdürün
3. çocuğun / çocuğun / ninenin
4. şoförün / şoförün / patronun
5. salonun / salonun / odanın
6. üniversitenin / üniversitenin / şehrin
7. Ufuk'un / Ufuk'un / Murat'ın

7.

2. doktorun babası	7. otobüsün şoförü
3. köyün yolu	8. şoförün şapkası
4. okulun bahçesi	9. polisin elbisesi
5. bilgisayarın markası	10. evin önü
6. sınıfın kapısı	

8.

2. Hakan'ın defteri	4. Murat'ın bavulu
3. Haluk'un otomobil	5. Şefik'in arkadaşı

9.

6. Aytaç'ın gözü
2. terminalin girişi
3. bandrolün numarası
4. alkolün zararları
5. santralin kapasitesi

6. seyahatin tarihi
7. saatin camı
8. kalbin durumu

10.

2. odanın penceresi
3. Dünya'nın çevresi
4. Ankara'nın havası
5. ütünün fişi
6. sandaliyenin rengi
7. korkunun kaynağı
8. kolyenin sahibi
9. uykunun süresi
10. dayının arabası
11. örtünün kenarı

12. şişenin kapağı
13. radyonun düğmesi
14. korkunun markası
15. pardösünün modeli
16. paranın gücü
17. dadının adresi
18. öğrencinin karnesi
19. arabanın plakası
20. şarkının sözleri

11.

2. bifteğin kokusu
3. perüğün fiyatı
4. hesabın sonucu
5. şahidin ifadesi
6. çekicinin yeri
7. öğüdün en güzeli
8. vücudun parçaları
9. kılıcın sapı
10. aracın sahibi
11. ilacın parası

12. kitabın kapağı
13. yatağın allı
14. ketçabın markası
15. matkabın kutusu
16. kebabın adı
17. kağıdın rengi
18. damadın pantolonu
19. ahababın adresi
20. şarabın tadı

12.

2. rengin tonu
3. yurdun müdürü
4. vincin operatörü
5. övücün sebebi
6. kıvancın en güzeli
7. inancın zaferi

8. bilincin kaybı
9. pirincin kilosu
10. borcun sahibi
11. direncin sonucu
12. derdin ilacı

13.

2. suratın şekli
3. ceketin modeli
4. davetin tarihi
5. omletin tarifi
6. hayatın başlangıcı

7. sanatın ustası
8. atletin fiyatı
9. memleketin hali
10. nöbetin saati

14.

2. kotun fiyatı

3. yatın sahibi

4. suçun niteliği
5. tüpün içi
6. atın yelesi
7. sepetin sapı
8. botun bağcığı
9. maçın hakemi

15.

2. tacın sahibi
3. grubun lideri
4. gribin sebebi
5. klibin konusu
6. stadın yeri

16.

2. alnın üstü
3. omzun hizası
4. burnun işlevi
5. ismin anlamı
6. şehrin güneyi

17.

2. geminin kaptanı
3. çorabın fiyatı
4. ilacın kutusu
5. kardeşin adı
6. yurdun adresi
7. ödevin konusu
8. resmin yeri
9. suyun sesi
10. kalbin aynası
11. memleketin yolu

18.

2. Ayşe'nin pantolonları ne renk?
3. Murat'ın oğulları ne iş yapıyor?
4. Öğrencinin sözlükleri nerede?
5. Mine'nin saçları siyah.
6. Şule sınıfları bilyilk.
7. Öğretmenin kitapları çantada.
8. Mehmet'in ablaları ne iş yapıyor?
9. Sercan'ın doktorları bu hastanede çalışıyor.
10. Sevda'nın ilaçları çok pahalı.
11. Orhan'ın arkadaşları yabancı.
12. Mert'in elleri kirli değil.
13. Komşunun köpekleri çok akıllı.

10. sütün yararı
11. tipin biri
12. topun sahibi
13. ipin ucu
14. bulutun rengi

7. kabın içi
8. udun sesi
9. tadın kaynağı
10. ucun numarası

7. karnın içi
8. ağzın biçimi
9. beynin haritası
10. vaktin değeri

12. saçın uzunluğu
13. tüpün parası
14. gözün önü
15. pantolonun kemeri
16. boynun arkası
17. saatin kordonu
18. ismim ilk harfi
19. aynanın önü
20. İlhan'ın babası

14. Erdoğan'ın çocukları çok büyük.

19.

2. babanın arabası
3. evinizin bahçesi
4. okulunun adresi
5. kravaımızın rengi
6. arabasının markası
7. teyzemin kocası
8. kitabının kapağı
9. komşumuzun köpeği
10. çantanızın rengi
11. telefonunun numarası
12. evinin balkonu
13. şışernin içi
14. bardağının içi
15. öğretmenimizin adı
16. doktorunuzun muayenehanesi
17. tezinin konusu
18. evinin adresi
19. kompozisyonunun başlığı
20. arabanın benzini

20.

2. Fatma'nın komşusu
3. Cenk'in arabası
4. Meral'in evi
5. Birgül'ün bilgisayarını
6. Çağrı'nın adresi
7. Kürşat'ın öğretmeni
8. Özcan'ın evi
9. Alper'in babası
10. Başbakan'ın gömleği

21.

2. Simge'nin evinde
3. Kaan'ın arabasında
4. İleriş'in çantasında
5. Ege'nin bahçesinde
6. Kutluay'ın odasında
7. Kubilay'ın arabasında
8. Metehan'ın şirketinde
9. Yağmur'un finnasında
10. Öğrencinin ödevinde
11. müdürün odasında
12. otelin garajında
13. adamın yatağında
14. çocuğun odasında
15. otelin lobisinde

22.

2. öğretmenin sandalyesine
3. çocuğun odasına
4. Ayhan'ın arabasına
5. Suna'nın resimlerine
6. öğretmenin sınıfına
7. Berk'in okuluna
8. Metehan'ın gülüşüne
9. Zeki'nin öğretmenine
10. arkadaş(ım)ın babasına
11. İleriş'in partisine
12. Kayahan'ın arkadaşına

23.

2. atın resmini	10. babamın gömleğini
3. kedinin derdini	11. Metehan'ın mektubunu
4. çocukların hepsini	12. Kutluay'ın numarasını
5. Başbakan'ın oğlunu	13. Gülnur'un vazosunu
6. Murat'ın kardeşini	14. çocuklarının ödevini
7. müdürün odasını	15. öğrencilerin
8. Tarkan'ın adresini	kompozisyonlarını
9. Can'ın telefonunu	

24.

2. komşunun köpeğinden	7. Hakan'ın babasından
3. Okan'ın partisinden	8. Gökay'ın evinden
4. kasabın arabasından	9. Silvia'nın memleketinden
5. Çiğdem'in odasından	10. Kemal'in sınıfından
6. Selma'nın arkadaşlarından	

25.

2. Ceyhun'un evine / evinden
3. Öykü'nün öğretmeninden
4. Hadi'nin arabasından
5. Eren'in yemeklerine
6. Aydanur'un yazlığı
7. Engin'in adresini
8. çocukların öğretmenini
9. bebeğin pantolonunu
10. öğrencinin ödevi
11. babasının telefonuyla
12. Tahsin'in ehliyeti
13. Cumhuriyet'in evinde
14. Arzu'nun okulunda
15. Mügeler'in partisine
16. Özgür'ün parası
17. komşumuzun evinde
18. teyzesinin çocuklarına
19. onun odasında
20. sizin şemsiyeniz
21. senin cüzdanında
22. benim çocuğum

26.

2. İltiş'in kalemiyle
3. Cavit'in ablasıyla
4. arkadaşımızın arabasıyla

5. Yusuf'un bardağıyla
6. Selma'nın arkadaşlarından
7. Hasan'ın kedisiyle
8. Gökay'ın evinden
9. Silvia'nın memleketinden
10. Kemal'in sınıfından

27.

2. Ercan'ın öğretmenisiniz	5. Gönül'ün doktoru
3. Ceyhun'un babasıyız	6. Özcan'ın dostu / dostları
4. Hanım'ın öğrencisiyiz / öğrencileriyiz	7. Kadir'in aşkısın
	8. çocuğun ablasıyım

28.

2. Ben Cansu'nun babası değilim.
3. Siz Fahriye'nin kardeşi değilsiniz
4. Onlar Konsolos'un komşuları değil(ler).
5. O, müdürün annesi değil.
6. Biz Berk'in ailesi değiliz.
7. Ben Şule'nin nişanlısı değilim.

29.

benim, adım, ailem, ailemde, annem, babam, ablam, ağabeyim, Türkiye'nin, kuzeyinde, annemin, adı, annemin, boyu, gözleri, babamın, adı, babam, annem, babamın, bıyığı, annem, babam, ablamın, adı, ağabeyimin, adı

30.

2. Ali'nin ailesinde ...?
Ali'nin ailesinde beş kişi var.
3. Ali'nin ailesinde ...?
Ali'nin ailesinde annesi, babası, ablası ve ağabeyi var.
4. Ali'nin şehrinin adı ...?
Ali'nin şehrinin adı Trabzon.
5. ... Türkiye'nin neresinde?
... Türkiye'nin güneyinde.
6. Ali'nin annesinin adı ...?
Ali'nin annesinin adı Hale.
7. Ali'nin annesinin gözleri ...?
Ali'nin annesinin gözleri mavi.
8. İhsan Ali'nin babası(dır).
9. Güneş Ali'nin ablası(dır).
10. Seyhan Ali'nin ağabeyi(dir).

31.

benim, şehrimin, adı, Türkiye'nin, şehri(dir), nüfüsü, İzmir'in, kuzeyinde, güneyinde, doğusunda, batısında, İzmir'in, simgeleri(dir), buranın, merkezi(dir), şehrimizin, merkezi(dir), içinde

32.

yaşın, yaşım, Üniversitesi'nde, arkadaşın, arkadaşının, yaşı, arkadaşımın, yaşı,
araban, arabanın, markası, arabamın, markası, rengi

Список рекомендованной литературы

Гениш Э. Грамматика турецкого языка. В 3-х т.: Т. 1. М.: Изд-во ЛКИ, 2008. 232 с.

Сарыгёз О.В. Грамматика турецкого языка в таблицах для начинающих / О.В. Сарыгёз. – Минск: Новое знание, 2006. -160 с.

Турецкий язык. Справочник по грамматике. – М.: Живой язык, 2007. – 224 с.

Yusuf Polat, Gökay Abeş Yabancılar için Betimlemelerle Türkçe Dilbilgisi Alıştırmaları (Rusça bilenler için). Multilingual Yabancı Dil Yayınları. 2006. 224 s.

**ДВУХАФФИКСНЫЙ (ПРИТЯЖАТЕЛЬНЫЙ) ИЗАФЕТ
В ТУРЕЦКОМ ЯЗЫКЕ**

Учебно-методическое пособие

Составители:

Алим Маратович Абидулин

Наиля Иршатовна Аюпова

Федеральное государственное автономное образовательное учреждение
высшего образования «Национальный исследовательский Нижегородский
государственный университет им. Н.И. Лобачевского»
603022, Нижний Новгород, пр. Гагарина, 23.